

بررسی تاثیر سطوح مختلف گیاه چویر (*Ferulago angulata*) و ویتامین E بر پاسخ سیستم ایمنی در جوجه های گوشتی

ندا نایب زاده، یوسف جعفری آهنگری، فیروز صمدی و سید رضا هاشمی

به ترتیب دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشیار، دانشیار و دکتری فیزیولوژی طیور دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

*نویسنده مسئول: ندا نایب زاده، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، Neda.Nayebzade@gmail.com

چکیده

این مطالعه به منظور بررسی اثر استفاده از گیاه چویر و ویتامین E بر تیترا آنتی بادی علیه گلبول قرمز گوسفندی و وزن اندام های لنفوی در جوجه های گوشتی انجام گردید. ۳۰۰ قطعه جوجه یک روزه (سویه راس ۳۰۸) در قالب طرح کاملاً تصادفی با ۴ تیمار و ۵ تکرار در هر تیمار به مدت ۴۲ روز پرورش یافتند. که تیمارهای آزمایشی شامل: (۱) جیره کنترل، (۲) جیره کنترل بعلاوه ۱/۵ درصد پودر چویر، (۳) جیره کنترل بعلاوه ۳ درصد پودر چویر و (۴) جیره کنترل بعلاوه ۳۰۰ میلی گرم ویتامین E بودند. در روزهای ۲۱ و ۲۸ از هر تکرار ۴ پرنده انتخاب گردید و ۰/۲ میلی لیتر گلبول قرمز گوسفندی ۲۵ درصد به عضله سینه تزریق شد. ۷ و ۱۴ روز بعد از تزریق، از سیاهرگ زیر بال جوجه ها خونگیری بعمل آمد و تیترا آنتی بادی علیه گلبول قرمز گوسفندی از روش هموگلوبیناسیون میکروتیترا اندازه گیری شد. در روز ۴۲ آزمایش ۲ پرنده از هر تکرار به صورت تصادفی انتخاب، جهت بررسی وزن اندام های لنفوی و کبد کشتار گردیدند. آزمایشات نشان داد که کمترین تیترا آنتی بادی در روز ۲۸ مربوط به جوجه های تغذیه شده با تیمار ۳ درصد چویر بود. در روز ۳۵، جیره های مکمل شده با ویتامین E و ۱/۵ درصد چویر بیشترین تیترا آنتی بادی را در مقایسه با سایر تیمارها داشتند. جیره های آزمایشی تاثیری بر وزن اندام های لنفوی و کبد در روز ۴۲ آزمایش نداشتند ($P>0/05$).

واژه های کلیدی: چویر- سیستم ایمنی- جوجه گوشتی- محرک رشد و سلامت

مقدمه

یکی از مشکلات گریبانگیر در صنعت مرغداری، شیوع بیماری های مختلف و خسارت حاصله از آن می باشد. تقاضا برای پروتئین حیوانی و در نتیجه افزایش تراکم جوجه ها در سالن به همراه عدم آشنایی با اصول پرورشی و بهداشتی تاثیر بسزایی در شیوع بیماری های مختلف دارند. توانایی سیستم ایمنی در بروز و شیوع بیماری های مختلف، نقش اساسی را دارد. لذا اطمینان از عملکرد صحیح سیستم ایمنی پرنده موجب کنترل بیماری ها و کاهش تلفات و خسارات مربوطه می شود. به منظور پیشگیری از بیماری های طیور، بالا بردن مقاومت یا افزایش کارایی فعالیت سیستم ایمنی از طریق واکسیناسیون و یا مصرف خوراکی برای سرزندگی و تولید بیشتر ضروری است. استفاده از محرک های رشد و سلامت که بتواند باعث بهبود سیستم ایمنی شود امروزه به عنوان یک اولویت در امر پرورش طیور شناخته شده است. در چند سال اخیر استفاده از گیاهان دارویی به عنوان یک گروه جدید از محرک های رشد و سلامت، در چند سال اخیر، توجه زیادی را به خود معطوف کرده اند (۶). یکی از این گیاهان دارویی چویر می باشد، که از خانواده چتریان بوده و نسبتاً در مناطق ییلاقی فراوان است. به شدت به سرما و یخبندان مقاوم است. این گیاه از گیاهان علوفه ای و دارویی و صنعتی در بسیاری از مراتع ییلاقی بویژه زاگرس است و مناطق کوهستانی با دامنه ارتفاعی ۱۲۵۰ تا ۳۳۰۰ متر عرصه رویش این گیاه است (۱). گیاه چویر دارای روغن های ضروری از جمله آلفا پینن و بتا پینن و پی سیمن و فلاندرین ها است (۵). متأسفانه مطالعات معدودی در مورد خاصیت دارویی این گیاه بویژه در صنعت دام و طیور انجام گرفته است. لذا هدف از این تحقیق بررسی تاثیر سطوح مختلف گیاه چویر به عنوان یک بهبود دهنده سیستم ایمنی در جوجه های گوشتی می باشد.